

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 for.
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy óra ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 208. szám.

Csütörtök, szeptember 13.

A városi költségvetés.

I.

Nagybecskerek, 1906. szept. 13.

(X) Az általános drágaság közepette nem fogja az adófizető polgárokat valami kellemesen meglepni, hogy a pótdadó 5 százalékkal emelkedik Nagybecskereken. Erről azonban ne keseregjünk, mert a képviselőtestület túlnyomó többsége határozta el a tisztviselők fizetésének felemelését s minden méltányos gondolkozásu ember el kell hogy ismerje, hogy ez a fizetésemelés jogosult és indokolt volt.

Más kérdés azonban az, hogy a fizetésemelés okozta többkiadást nem lehetne-e más úton és módon behozni. Mi azon a nézetben vagyunk, hogy igen. Talán kevés város van, melynek olyan drága pénzében van a tisztikara, mint épen Nagybecskereknek.

A tisztikar fizetése a jövő évi költségvetés szerint kitesz 122 ezer koronát, nyugdíjakra pedig fizetünk 19.700 koronát, megjegyezvén, hogy ebben az összegben a rendőri kiadások nincsenek benne. Hát ez nagyon sok egy olyan városnak, amely 65% pótdadóval dolgozik s teljesen érthető, hogy városzerte arról beszélnek, miképpen lehetne ezt a nagy kiadást leszállítani.

Abból a szempontból indulva ki, hogy a városnak legyen kevés, de jól fizetett tisztviselője, okvetlenül a tisztikar redukcióját kell megkezdeni. Ha összehasonlítjuk a város ügyforgalmát más hivatalok ügyforgalmával, úgy arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy a város túlnagy apparátussal dolgozik.

Avagy nem tulsok-e az, hogy a városnál 9 irtók és 12 díjok van alkalmazva? S másrészt nem érthetetlen-e az, hogy a gyalog- és lovasrendőrök járandósága 23 ezer koronáról 27 ezer koronára emelkedik? S ki érti meg azt, hogy minek ezentul, mikor a csendőrök végzik a rendőri szolgálatot, 11 rendőr, kik a városnak 9 ezer koronájába kerülnek, nem is szólva arról,

hogy a lovasrendőrök és őrmesterek még azonfelül 3400 korona költséget okoznak? Itt igenis lehet, sőt kell takarékoskodnunk, ha nem akarjuk azt, hogy a pótdadó még magasabba szökjék fel.

Arra nézve a költségvetésben nem olvasunk semmit, hogy a város új jövedelmi forrásokra gondolna. A villammű az egyetlen jó vállalata a városnak s a vízvezeték is talán azzá válnék, de ennek az ügye jelenleg pihen. Pedig nemcsak egészségügyi, de még financiai okok is amellet szólnak, hogy ezt a vállalatot meg kell csinálni. A polgármester dicséretes buzgósággal kezdeményezte ezt az ügyet, de ugyilászik mások, talán épen a szakemberek, ferde irányba terelték.

Ez ne kedvtelenítse el, hanem fogjon hozzá újból, az egész város lakossága mellette lesz, ha sikerül neki az ügyet kedvező megoldásra juttatni. Pedig minden jel arra mutat, hogy a vízvezeték is jövedelmező vállalata lehetne a városnak.

Hogy sok ebből is lehetne még a városnak jövedelmet juttatni, erről legközelebb.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Szeptember 15. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Október 8. Közigazgatási bizottsági ülés.

— A bíróság köréből. A m. kir. igazságügy-miniszter a pancsovai kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul Nauer György kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

— A vármegye közművelődési és közgazdasági alapja. A vármegyei törvényhatósági bizottság folyó évi 908. egy. számú határozata alapján a létesítendő közgazdasági és közművelődési alapok részletkérdéseinek megbeszélésére és javaslat készítésére kiküldött bizottsága folyó évi szeptember hó 14-én délelőtt 11 órakor az alispáni kisteremben ülést tart.

— A megyei tisztviselői nyugdíjintézet választmánya tegnap déliben Jankó alispán elnöklésével ülést tartott, melyen a következő tárgyak nyertek elintéztést: Dr. Fehér Bernát, törökkanizsai járásorvos nyugdíjazását kéri. A bizottság a törvényhatóságnak javasolja, hogy dr. Fehér Bernát 35 évi szolgálat után 1980 koronával nyugdíjaztassék. Szekeres András nyugdíjazását 23 évi szolgálat után 630 koronával javasolja. Nikolin Mihály (Vásza) kéri, hogy a vármegye szolgálatában 1869—81-ig eltöltött évei is beszámíttassanak a nyugdíjba. A bizottság kimondja, hogy 1872-től számíttassék a nyugdíj.

— Kulinyi síremléke. Mint Szegedről jelentik, a Vidéki hírlapírók országos szövetségének e hó 16-ára összehívott igazgatósági ülését s az evvel kapcsolatos Kulinyi-síremlék felavatási ünnepélyt, közbejött akadályok miatt szeptember 23-ára halasztották el. Ezen a napon reggel 9 órakor lesz a temetőben a sírköavatás, 10 órakor tartják meg az igazgatósági ülést, délután 4 órakor pedig a szegedi Dugonics-társaság rendez felolvasó ülést.

— Gyorstehervonat Valkány és Nagykikinda között. Mint Nagykikindáról jelentik, folyó évi októbertől kezdődőleg a téli menetrendbe beillesztetik egy személyszállítással közlekedő gyorstehervonat Valkány és Nagykikinda között, melylyel déli 12—1 óra között Vakány és Mokrinról Nagykikindára és a 708. sz. gyorstehervonatnak Nagykikindára érkezése után onnan Mokrinra, illetve Valkányra lehet utazni.

— A katonai menővásár. A vásártéren ma tartották meg a katonai célokra szükséges menőlovak vásárlását Némay ezredes vezetésével. A vásárra csak nagyon kevés lovat hajtottak fel s ezeknek a minősége is olyan gyöngye volt, hogy alig 3—4 darab került eladásra.

— A sötét „Amerika”. Az éjszaka tíz óra tájban az a kellemetlenség érte az Amerikanegyedbeli lakókat, hogy a villamoslámpák az egész városnegyed területén kialudtak. Ezzel valóságos szuroksötétség borult a városnegyedre, amit súlyosított az, hogy erős vihar dühöngött és szakadt a zápor s ebben az időben persze az utcákon két lépésnyire sem lehetett látni. A villammű emberei megállapították, hogy a vihar eltépte a vezetéket s azért aludtak ki a lámpák, azonban a városnegyed egész éjjel sötétben maradt, miután a viharban nem lehetett helyreállítani a vezetéket. Ma, remélhetőleg, már világosság derül Amerikára, amelyre egy hét alatt már másodizben borul a sötétség.

A „TORONTÁL” tárcája.

Egy áldozat.

Lsuballe közjegyző mesélte el nekem a minap ezt az érdekes esetet:

— Hígyje el, — szölt a mester, — a közjegyzői iroda komor irattárában tömérdek regény halmozódik föl; több regény, mint a könyvárusoknál. Engem csaknem naponként tanuként szölitanak olyan esetekhez, amelyekből a regényíró nem egy szenzációs művet alkothatna. Mennyi könyv hullik a hivatalos iratok papírjára, mennyi remény vagy csalódás záróköve az én aláírásom . . .

Néhány nappal ezelőtt állítottam ki iratot egy eset kapcsán, amely megérdemli, hogy az író tollára vegye. Hallgassa meg, elmondom.

Egy előkelő asszony végrendeletét közöltem egy ural, akinek valaha birtokai voltak, ma pedig koldus, — koldussá lett ez asszony miatt, akit szeretett, de akinek nagyon különös módon fejezhette csak ki a szerelmét, olyan módon, hogy megmentette a nőt a maga veszedelmbe sodrása révén.

Mintegy husz éves ez a história. Abban az időben ünnepelt szépség volt Clarisse de L . . . asszony, akit azonban a véletlen, vagy a jó ég tudja miféle ok, nagyon szerencsétlenné tett; elvesztette az egyik szemét. Ez a testi hiba házasságának harmadik évében érte és a férje, — aki bizony igen gyarló férj lehetett, — e hiba

következtében elhagyta a felesége iránt, más nők után érdeklődött és egy napon botránys viszonyt kezdett egy hírhedt courtesaneval, valamelyik párisi színház táncosnőjével, akire nagy összeget költött. Az asszony sirt, imádkozott, de ezzel nem tudta visszaédesgetni a hűtlen férfit.

Volt pedig abban az időben egy daliás ur, Matthieu de Ronceval, szép és gazdag, előkelő és finomlelkű férfi, aki alighanem kintűn költővé lett volna, ha abban nem hagyja a poézis művelését, amelyet megkezdett. Ez a Ronceval titkon szerette De L . . . asszonyt. Mint a háza egyik meghitt barátja, sok alkalma volt a bánatos asszony társaságát megosztani; de a szerelméről sohasem beszélt neki, nehogy megbántsa; különben is ismerte De L . . . asszony mély szenvedélyét a férje iránt, amelyet aligha küzdhetett volna le. Az ilyen szerelmes feleségek ritkán válnak házasságtörőkké: legfeljebb boszúból, erre pedig nem akarta fölbujtani Ronceval.

Amikor az asszony férje már tulságba vitte a táncosnővel való intimitását, a szerencsétlen feleség könyörögve kérte az udvarlója segítségét és Ronceval megígérte, hogy visszahozza az urát.

— Asszonyom, — mondta a gavallér, — én mindent elkövetek, hogy a férjét visszazerezsem önnek. Van egy haditervem és remélem, hogy az sikerrel is jár majd. De nem szabad megbotránkozni, ha különös dolgokat fog hallani felőlem . . .

Ronceval még asnap megismerkedett a

táncosnővel, akinek hatalmas virágkosarat küldött névjegye kíséretében. Hogy jó fogadásban részesül, az kétségtelen: hiszen az ilyen kisasszonyok mindig szívesen látják a gazdag és előzékeny urakat. Nem sok idő elteltével pedig Ronceval már annyira jutott a hódításban, hogy büszke lehetett volna arra, ha valóban komolyan vette volna a kalandot. Ekkor aztán elérkezettnek látta az időt, hogy cselekedjék. Névtelen levéllel tudtára adta De L . . . urnak, hogy kedvese megcsalja. A névtelen levél pedig arra is alkalmat adott De L . . . urnak, hogy meggyőződjék a valóságról.

„Ha mindent meg akar tudni, — írta névtelen levélben, — győződjék meg arról, mivel vacsorázik holnap és minden este a kisasszony . . .”

De L . . . megleste a kedvesét és legnagyobb megdöbbenésére a bizalmas barátját földözte fel vetélytársaként. A találkozás természetesen éles jelenettel végződött, melynek folytatása párbaj volt. Ez alkalommal Ronceval volt oly előzékeny, hogy magát engedte át sebesülésre, míg ő a fegyvert csak formaképpen használta.

De L . . . a szerelmi csalódás után visszatért a feleségéhez, aki boldogságában megelégedett arról, akinek a boldogságot köszönte. Lehet, hogy ez a hálátlanság okozta a későbbi fejleményt, lehet azonban, hogy igazi szenvedély támadt Roncevalban a táncosnő iránt, elég az ahhoz, hogy a formászerű udvarlásait kezdte komolyan venni és nagyszabásu költekezéssel élt a kedvesével. A megkezdett tékozlás pedig mind nagyobb arányokat öltött, mignem bekövetkezett az

— **Elevenen eltemetve.** Halálos szerencsétlenség történt tegnap délelőtt a kikindai gyepmesteri telep közelében levő földhányában. Kíler József ottani lakos sárgaföldet akart ásni, de munkesközben a földréteg elcsuszván, maga alá temette a szerencsétlent. A gyepmester emberei, kik tanúi voltak az esettnek, rögtön megmentésére siettek, de mire a földet sikerült róla eltakarítaniok, már halott volt.

— **Szerelmi dráma.** Nagyikindáról írják: Kettős szerelmi dráma közleg a befejezéséhez a helybeli kórházban, hol Gimpl Katalin családleány most küzd a halállal. A leánynak Lechner János huszár szakaszvezető volt a hűséges szeretője, mindaddig, míg Faláb János szakaszvezető szemét nem vetett bajjárta kedvesére. A leány ugyan elutasította, de az irigy legény addig szította az egyenlenséget s a viszályt a kettő között, míg sikerült őket összeveszejtenie. Már már összebékültek volna, mikor Faláb megint csak szítani kezdte a viszályt, hordta a rossz híreket egyikőtől a másikhoz, míg végre sikerült végkép elmérgesíteni a viszonyt. Az elkeseredett Lechner vasárnap délelőtt felkereste szeretőjét azzal a szándékkal, hogy lelője, de nem találta otthon. Hazament tehát a kaszárnyába s főbelötte magát. Amint erről Gimpl Katalin tudomást szerzett, vízbe oldott négy doboz kénes gyufát s a folyadékot kiitta. A kórházban ápolják, de állapota reménytelen.

— **Felülfizetések a szerb dalárda zászlószentelési ünnepélyére.** A helybeli gör. kat. szerb egyházi dalárda folyó évi augusztus hó 28-iki zászlószentelési ünnepélye alkalmával a következő felülfizetések eszközöltettek az új zászlóra: 10 koronát adtak: Helybeli izraelita hitközség, Dr. Kosztics László, Tómic Jásó. Szerb szintársulat, Helybeli szerb nőegylet, Nikolic zárdafőnök, Nikiforovic Szimeon. Sztakics Zsárko, „Zaszlava” szerkesztősége, Állami elemi iskola tantestülete, Jovanovic Sándor (Pancsova), Sztakics György (Illánca), Petrovity Golub (Dobricza), Sztanizsan Ráda (Gyér), Dr. Bogdán Zsivko (Nagyikinda), Bogdán Márko (Nagyikinda), Mihajlovity Milán, Mihajlovity Kamenko, Helybeli szerb iskolai tantestület, Mitrofan Bán (Catinje), Vidiczki György (Kovity), Dr. Manojlovity Vladislav, Dr. Jozity Milorad, Dr. Sztajakovity Gyóka, Dr. Sztajakovity Jefia (Ujvidék), Vucsetity Zsivko (Titel), Aradzki Márk (Debrecen), Prekajzki Péter (Nagyikinda), Predity Uros (Orlovát), Marity Sztivan (Ada), Alexandrovity György (Versec), Szerb bank (Zágráb), Zimonyi szerb egyházi dalárda, Kis Mária, Temmer testvérek, Bjalinai szerb dalárda, Janity Jelena (Temeskubin), Risztics Pája, Sztankovic Emma, Szerb mezőgazdák szövetsége, Miloradovity P. (Pancsova), Lotic Lyubomir temesvári kerületi szerb iskolai tanfelügyelő, Risztity Gyóka, Bence Antal, Devity Acko, Páncs Dániel városi tanácsos, Prandell Rezső, Czocity Mihály (Belgrád), Ujvári Adolf, Tunner Alajos, Risztics Velizár, Sztajkovics Gyóka kir. adóellenőr, Pancsovai szerb felső leányiskola tanári kara, Hintenstein Márk, Milutinovic Kósta, Milutinovic Mita (Pancsova), Gradnolica—Csontika urb. község, Oppova—Budzsák urb. község, Csermák Etel, Sztankovic János tomasovici plébános, Markus Milán (Melence), Boleszny Antal, Berényi Bódog, Messinger Karolin, Tyozity Milan (Törökbecse), Melencei szerb dalárda, Budisin Mita (Nagyikinda), Bosnyák Gyóka, Kadity Vászsa (Mokrin), Svoboda Marinka, Ujvidéki szerb iparos

a pont, amely a kalandaak is végét szakította: Ronceval elkészült a vagyonával. A szerényes diva erre nagyon természetesen kiadta az útját és Ronceval eltávozott Parisból, hol többé semmi köze sem valója nem volt.

Tíz évvel ez események után, hívtak engem De L... asszonyhoz, aki halálos ágyán feküdt. A végrendeletet kellett megfogalmaznom.

— Halálan voltam egy barátomhoz. — szólt a beteg hölgy, — pedig annak köszönöm, hogy az életem végét boldogan töltöttem el. Ha még lehet, most akarom jóvá tenni a hibámat. És elmondta nekem a régi szerelmi történetét.

— A vagyonom felét férjem beleegyezésével, annak a barátomnak adom. Hol van ő most, azt nem tudom; az őn kötelességévé teszem, hogy fölkutassa.

Én kutattam mindenütt, de hasztalan. Az urnó már régem meghalt és én is abbahagytam a kutatást, amikor néhány nappal ezelőtt fölbutkánt az örökös Nyomban magamhoz kerettem és tudtára adtam az öt illető rendelkezést.

Ronceval pedig meghatottan törölte a szeme könyvét, eleintén habozott ugyan átvenni a vagyont, de én rábeszéltem.

— Igaza van, — felelte ekkor, — nem alamizsna ez, hanem kárpótlás. Elvégre nem szegényenitem meg magam ezzel... Ki előtt is szegénynek lennék?

— És a koldus szegényből ismét gazdag ember lett.

— Nos? Ugy-e, hogy érdekes történet — végezte be meséjét a közjegyző.

Jules Lemaitre.

dalárda, Helmbold Károly, Oldal Antal, Budisin Sándor (Nagyikinda), Maskileldoi, Révaufalvi szerb dalárda, Dolovai szerb dalárda, Fuka László (Dolova) Popovity Vászsa (Dolova), Pancsovai „Venac” szerb dalárda, Dr. Anna Ernő, Helybeli kaszinó, Partilla Géza, Ruzsity Szima, Mstjanov Szvetozár, Versci szerb egyházi dalárda, Lucó Miklós, Temesvári szerb egyházi dalárda, Helybeli tüztöltőtestület, Eisenstädter S. és társai, Szerb ifjuság, Standach Annette báróné, Gyárfás Ödön, özv. Guttmann Jakabné, Versci iparos olvasókör, Petri Jakab, Miko Flórián nyug. postameser, Klein János, Baaden I. L., Zsivanovic Velyko, Vukov Zsivko, Dudvarszki Mara (Ada), Domba Vidá (Mokrin), Csakovai szerb egyházi dalárda, Markucz Márk (Opova), Perlaszi takarékpénztár, Lungovity Milos (Ókanizsa), Nagyikindai szerb nőegylet, Perinacz Mita (Pancsova), „Balkán” című dalárda (Zágráb), Iregi „Znaj” című szerb dalárda, Nikolic Bogdán, Szerb egyházi dalárda (Fehértemplom), Radics Dusan (Szabadka), Lukics Lyubomir, Mucsalov Iván, Dr. Chiroi Dóme, Alexandrovics Olga (Versec), Dr. Haidger Lajos kórházigazgató, Dr. Nagy Dezső, Dr. Mangold Samu, Hiller József és fiai, Ambrózy József, Braun Armin, Novity Vlajko (Ujvidék), Jovanovity Paja (Ujvidék), Nikolic Szvetozár (Melence), Sindelas Béla, Mész Olga (Moszkva), Liptay Dezső, Napholtz Rezső, Szekulity Sztiva (Szabadka), Matic N. (Irip), Vucsenovic P. (Vukovár), özv. Mihajlovics Milanné (Óbecse), Dr. Petrovits János (Szabadka), Szerb dalárda „Car Lazar” (Krusevác). (Folyt.)

— **A kis korcsmák fosztogatója.** Turinszki Áron rovvott multu csavargó üzletszerűleg foglalkozik a kisebb korcsmák megdezmálásával. Időgálla közben ugyanis, a mikor a gazda a vendégek kiszolgálásával van elfoglalva, Turinszki gyakorolt szakavatottsággal elemel mindent, ami a keze ügyébe akad, poharakat, evőeszközöket stb. Tegnap azonban rajtevesztett a manipulációján éppen akkor, amikor Czevejanov Dusan gabonateri korcsmájában egy porcellán gyufatartót akart zsebre venni. A tolvaj csavargó ellen a csendőrség megfogta a fejelentést.

— **Megfuladt örült.** Mint Nagyikindáról jelentik, sajnálatos szerencsétlenség történt tegnap éjjel a helybeli kórházban, ahol Szilasky Uros mokrinai illetőségű elmebeteg felgyógyulást alatt állott. Az éjjel a kórház személyzete füstszagot érezvén, behatolt Szilasky szobájába, ahonnan sűrű füst áramlott előjük, a szoba lakója pedig halva feküdt. Konstatáltatt, hogy a boldogtalan meggyújtotta szalmazsáját s a keletkezett sűrű füstben megfuladt. Megjegyzendő, hogy a szerencsétlen zsebeit minden este lefekvés előtt kiutatták, hogy nincs e nála olyasféle tárgy, melylyel magában kárt tehetne, ezt tegnapelőtt este is megtették, de nem találtak nála semmit. Honnan került hozzá a gyufa, egyelőre rejtély.

— **A nagyikindai bélyeglopás.** A nagyikindai bélyeglopás tetteseként gyanúsított Maje József, mint utjabban jelentik, még most is fogva van, a bélyeglopást azonban, melyet állhatatosan tagad, mindaz deig nem sikerült rá bizonyítani. Ebben tett ellene feljelentést a saját gazdája, Bohn Mihály téglagyáros, aki 700 korona elikkasztásával vádoja gyakornokát. Ugy látszik tehát, hogy mégsem hiába volt a rendőrség buzgósága.

— **Véres sztozkodás.** A minap Veszelinov Luka nagyikindai gazda udvarán véres verekedés támadt a csöplésnél dolgozó munkások között. Müller Mihály munkást, aki a buzát osztotta szét, társai megtámadták, hogy a gazdának többet mér ki, mint nekik. Civakodás közben Legó János és Erling Márton munkások, az egyik bicskával, a másik vasvillával rárohantak és összeszurkálták úgy, hogy most élet-halál között fekszik a kórházban.

Színház és Irodalom.

Előleges színházi jelentés.

Van szerencsém Nagybecskerek város és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, miszerint a fővárosi és vidéki színházak legjelesebb tagjaiból szervezett opera, operette, dráma, vígjáték, bohózat és színmű-társulatommal, saját zenekaremmelemmel legközelebb b. körükbe érkezem és előadásaim sorozatát 1906. szeptember 29-én, szombaton megkezdem „Gül Baba”, Martos Ferenc és Huszka Jenő eredeti operettejével.

Társulatom névsora: Műszaki személyzet: Polgár Károly igazgató, főrendező, Gyulai Zsiga titkár, Sik Rezső, Szalóki Dezső, Remete Géza rendezők, Leóvey József bérletgyűjő, Lantos Frigyes karnagy, Walter Rezső zenekar-igazgató, Iván Sándor correpetitor, Ivanovits Sándor sugó, Nagy Ferenc ügyelő, Erayei János ellenőr és gazda, Birling Irén pántzárósnő, Király Péter könyvtárnok, Horváth Vince szabó és ruhátárnok két segéddel, Markovics Lajos kellekes és színiaposztó két segéddel, Gal Sándor

dizsmester két segéddel, Lengyel József szereposztó. Működő személyzet: Polgár Károly honvivánt, énekes, komikus. Nagy Gyula opera, operette, tenor-énekes. Gózon Gyula operette-énekes, siheder. Remete Géza operette bariton-énekes, szerelmes. Gyulai Zsiga jellem, társalgási, Asszonyi László bariton-énekes. Sik Rezső hős, jellem. Virányi Sándor lyrái szerelmes, énekes honvivánt, Szalóki Dezső operette buffo komikus, siheder. Erayei János operette énekes, társalgási. Révész Ilona első operette soubrette énekesnő. Ragányi Iza soubrette énekesnő. Sz. Pozsonyi Leake opera, operette coloratur napsz. énekesnő. Szabados Gizi naiva. Harasztai Vilma operette énekesnő és társalgási. Molnár Vilma vígjátéki anya, társalgási. Kürti Margit hősnő, szalon színésznő. Papp Ilonka drámai szende, társalgási. Zöldi Hermin operette komika. Lojtkó Amália, Palfi Margit segédszínésznők és táncosnők. Dörmény István, Solymossy Sándor, Böde Ferenc, Iván Sándor, Kabos Imre, Marosi Henrik, Fekete Adolf segédszínészek, kardalokok. Baranyai Szidi, Havas Irén, Havas Aranka, Hollósi Rózi, Erzsébet Anna, Palfi Margit, Hegedűs Böske, Lojtkó Amália segédszínésznők, kardaloknők. Ivanovics Rózsika, Ivanovics Böske, Markovics Lajoska, Markovics Duci gyermekszereplők. Zenekar: Walter Frigyes I. prim-hegedű. Ivanovics Milán prim-hegedű. Hora Sándor II. od. hegedűs. Haufe János brácsa. Langar Pálkusz kisbőgő. Srohmayer Rudolf nagybőgő. Vörös László clarinettő. Ringel Hugó flauto. Thir Henrik I. kürtös. Theicht Károly II. od. kürtös. Májér Emil Tympani stb.

Előadandó nevezetesebb darabok: Vigözvegy, Mókaházasság, Gül baba, Koldusgróf, Bohém-szerelmem, Fecskefészek, Főkonzu, Egy éj Valencében, Gésák, Mikádó, Pillangó kisasszony, Üdvöske, Trapeczuati hercegnő, Boccaccio, Svihákok Lotti ezredesei, Kis császár, Cassanova, Nioba, Doktor kisasszonyok, Kis kofa, Görög rabzóga, Kis szökevény, Kadet-kisasszony, Boszorkányvár, Bányamester, Subanc, Kis alamuzsi, Fatnica, Angot, Szerelmi varázslat, Dunanan apó és fia utazása, Szultán, Sulamith, Kapitány kisasszony, Pajkos diákok, operettek. — Paraszti-becsület, Traviata, Troubadur, Hoffmann meséi, Bánk-bán, Hunyadi László, operák. — Postásfiú és huga, Forgószél kisasszony, Gyöngyélet, Nap hőse, énekes bohózatok. — Náni, Vénbaba, Régi szerető, Selyemborgár, Samu lánya, népsziművek. — Hannele, Kisértetek, Csót-piták, Erősek és gyengék, Elzémuit harangok, Emil, Ember tragédiája, Két kezlet mos, Egyenlőség, Dolly, Halálos csend, Ragényesek, Névtelen levelek, Korbács, Bubos pacsirta, Veréb, Dolovai nábob leánya, Aranyember, Párbaj, Pillangó-csata, Hamlet, Szentiván-éji álom, Becsület, Csapodár, Hazug, Király házasság, V. László, Brankovics György, Két Rantzau, Jó barátok, Képzelt beteg, Scherlock-Holmes, stb. stb.

N. é. közönség! Társulatom fenti névsora, valamint a műsor, mely a hazai és külföldi irodalom legjelesebb termékeiből van összeállítva — elegendő, hogy a n. é. közönséget meggyőzze arról, miszerint magasabb művészeti feladatok megoldására is bátran vállalkozhatunk. — Öszir-tén ígérem, hogy ugy én, valamint társulatom minden egyes tagja azon fog munkálkodni, hogy magunkat a nekünk előlegezett bizalomra nemcsak méltóvá tegyük, de a bizalmat magunknak a jövőre is biztosíthassuk.

Bérleti árak 20 előadásra: Alsó vagy I. emeleti páholy 130 korona. — Körszék 32 kor. — I. rendű zártzék 26 korona. — II. rendű zártzék 20 korona. Napi helyárak: esti előadásra: Családi páholy 12 kor. Alsó és I. emeleti páholy 8 kor. II. emeleti páholy (6-7. sz.) 5 korona, a többi 4 korona. Körszék 2 korona. I. rendű zártzék 1 korona 60 fillér. II. rendű zártzék 1 korona 20 fillér. Erkély álló 80 fill. Diák-, gyermek- és katonajegy 60 fillér. Karzati ülőhely 60 fillér. Karzati állóhely 40 fillér. Karzati ülőhely 60 fillér. Karzati állóhely 40 fillér. Az előadások kezdete: este 8 órakor, délután 4 órakor. A bérlet eszközölésével Leóvey József urat biztam meg, kérem a n. é. közönséget, hogy buzgó törökvesemét hazafias pártfogásával támogatni sziveskedjék. Maradok mély tisztelettel Polgár Károly, a „Délvidéki színikerület” igazgatója.

* „Néhány szó a magyar nemzeti állam kiépítéséről és a nemzeti kérdés megoldásáról” cím alatt röpirat jelent meg T. I. Ferenc Lajos tollából. A szerző eleven tollal irt munkájában azt sürgeti, hogy Magyarországot mielőbb iparálammá kell tenni, mert csak így lehet nagy, szabad és független. A röpirat második része a nemzeti kérdések megoldásával foglalkozik s annak barátságos rendezésére módokat ajánl a képviselőház figyelmébe. A röpirat minden könyvkereskedésben kapható. Ára 30 fillér.

TÁVIRATOK.

A király Ischlben.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a király, aki gróf Paar főhadsegéd és Kerzl udvari orvos társaságában időzik Ischlben, egészen jól érzi magát s hibet, hogy egészsége néhány nap alatt teljesen helyreáll.

A kiegyezés.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben hirt jár, Wekerle Sándor miniszterelnök a legközelebbi minisztertanácsban előterjeszti az előzetes megállapodásokat, amelyeket Beck osztrák miniszterelnökkel kötött. E megállapodások szerint bizonyos, hogy eddigi viszonyunkat Ausztriával a szerződéses viszony váltja föl, ami Magyarország érdekeinek inkább megfelel. Ezt különben az első lépésnek lehet tekinteni a gazdasági különváláshoz.

A dalmáciai hadgyakorlatok.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Polábol sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd főherceg, ki a király képviselőjében vesz részt a dalmáciai hadgyakorlatokon, tegnap Lussinpiccoloból a „Miramar” jachton Lissába érkezett.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Polábol sürgönyzik, hogy a nagy tengeri gyakorlatok tegnap vették kezdetüket, de már az első napon a kedvezőtlen időjárás nagy hátrányokat idézett elő. Az áthatlan szürkesség miatt alig lehet látni, a fedélzeten való tartózkodás majdnem teljesen lehetetlen.

A toszkánai nagyherceg Gödöllőn.

Budapest, szeptember 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A toszkánai nagyherceg, ki e hó 1-je óta tartózkodik Gödöllőn, nap-nap után hódol a vadászatnak. A nagyherceg csuzos bántalmi következtében most nem tud járni, mindamellett kiviteti magát borszeiken szokott helyére s dacára e kedvezőtlen körülménynek, nagy szerencsével vadászik. Mint hírlik, a legközelebbi napok valamelyikén Gizella bajor hercegnő fia is Gödöllőre érkeznek.

Wekerle és a dalmáciai hadgyakorlatok.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy bécsi lap szerint ő felsége azért nem vesz részt a dalmáciai hadgyakorlatokon, mert Wekerle legutóbbi audienciája alkalmával kifejtette ő felsége előtt, hogy Dalmácia bonyolult közjogi helyzete következtében egy magyar vagy osztrák miniszternek jelenléte vagy távolmaradása, kellemtelen pertraktálásokra adhatott volna okot. Illetékes helyről most konstatálják, hogy ez az indoklás nem felel meg a valóságnak, mert Wekerle miniszterelnök audienciája alkalmával szóba sem került a király dalmáciai útja.

A delegációk ülése.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi politikai körökből vett híradás szerint a delegációk október hó második felére ülnek össze Budapesten.

A választói reform.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Illetékes forrásból jelentik: A napokban néhány budapesti lap és az ő nyomukon bécsi és külföldi ujságok is, egy kis vitát rendeztek a választói reform kérdésében. Azt állították, (és ehhez az állításhoz a legkülönfélébb kombinációkat csatolták) hogy a kormány készakarva huzza-halasztja a választói reformot, sőt annak létrejöttét meg is szeretné gátolni, mert a miniszterium kebelében „reakcionárius törekvések” dominálnak és mert Andrássy Gyula gróf belügyminiszter heves ellenzője az általános választó jognak. A „reakcionárius” gondolkodás vádjá ellen — egy olyan államférfiúnak, mint

Andrássy Gyula, ki mindig hatalmas támasza volt a szabadelvűségnek s mindig előharcosa lesz a szabadgondolkodó politikának — nem kell magát védenie. Mégis jó volt azokat a szavakat publikálni, amelyeket a miniszter egy bécsi hírlapírónak mondott a választói reformról, mert ezek minden eselszövésnek egy csapással véget vetnének. Andrássynak ez a nyilatkozata világos beszéd s csak a mindenre képes vakmerőség állíthatja ezek után, hogy a választói reform ügyét készakarva kihúznák, vagy pláne megakadályoznák.

Elhunyt porosz herceg.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, Albrecht porosz herceg tegnap meghalt. A herceg 70 éves volt.

A Reichsrath munkarendje.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Az osztrák Reichsrath elnöksége szeptember 18-ára hívta össze a parlament első ülését. Mint hírlik, a kormány már az első ülések valamelyikén elő fogja terjeszteni az 1907. évi költségvetést, melynek letárgyalása után az új Lloyd szerződést veszik elő. A kormány szándéka ezután ay ált-lános választói jogra vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalás alá bocsájtani s legfőbb törekvése most az, hogy erre minél több időt nyerjen a képviselőház.

A török-bolgár viszály.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) A bolgár részről terjesztett híresztelések állítólagos török mozgósításra vonatkozólag, most erélyes cáfolatot nyerne Konstantinápolyból. E szerint a Meszkübi vilajetben jelenleg csak 32 gyalogzászlóalj, 20 lovaszászad és 21 tüzéreg van elhelyezve, ami távol áll a mozgósítási arányoktól.

Nagy vasúti szerencsétlenség.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, a Kanada-vasuton óriási vasúti szerencsétlenség történt. Két gyorsvonat ugyanis összeütközött, aminek következtében 42 utas életét veszítette s számosan megsebesültek.

Az orosz események.

Budapest, szeptember 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy szentpétervári sürgöny szerint, Durnowo, a volt orosz belügyminiszter visszatért a fővárosba. Az orosz lapok Durnowo visszatérését a kormányváltozással hozzák kombinációba.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári sürgöny jelenti, hogy a Siedcei pogrom alkalmával 500 embert megöltek és több százat megsebesítettek.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Varsóból jelentik, a siedcei vérengzést a politikai rendőrség főnöke rendezte. A vérengzés alkalmával öt ház rombadólt s 14 ház leégett köztük a zsinagóga is. A halottak és sebesültek száma 750. 280 embert letartóztattak.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. szeptember 13.
A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	14.—	14.40
Pestvidéki	75	—	—	78	13.70	14.15
Bánsági	75	—	—	79	—	—
Bácskai	74	—	—	78	14.15	14.45
Szerbiai	76	—	—	79	—	—
Egyéb gabonaneműek					100 kilogr. ára	
Rozs	elsőrendű	—	—	11.80	11.95	—
”	középmínőségű	—	—	11.70	11.80	—
Árpa	takarmányárú l. r.	—	—	12.25	12.50	—
”	másodrendű	—	—	12.—	12.25	—
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	—	12.90	13.20	—
”	középmínőségű	—	—	13.20	13.60	—
Tengeri	belföldi új	—	—	11.80	11.95	—
”	román vagy bolgár	—	—	—	—	—
”	cinquantin	—	—	—	—	—
Repece	káposzta	—	—	—	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	13.96
Buza (áprilisra 1907.)	14.68
Rozs (októberre)	12.04
Rozs (áprilisra 1907.)	12.62
Zab (októberre)	13.—
Zab (áprilisra 1907.)	13.22
Tengeri (októberre)	9.90
Tengeri (májusra 1907.)	—

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyezték a Nagybecskereken, 1906. évi szeptember hó 13-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	620 korona
készeres	—	7.—
rozs	—	6.—
árpa	—	5.—
zab	—	5.40
kukorica	—	5.80
uj	—	5.—
repece	—	14.—
széna l.	—	5.—

Nyiltér.)*

Nyilatkozat.

Bár nem helyeslem s lehetőleg kerültem is, hogy a közérdeket nem érintő magánügyek a nyilvánosság előtt tárgyalassanak, mégis tekintettel arra, hogy dr. Tenner Vilmos, kórházi és uradalmi orvos és köztem támadt ügyben, egyes lapokban az igazsággal teljesen ellenkező és tendenciózusan elferdített híradások jelentek meg, az igazság érdekében szükségesnek tartom a következőket tudomásra hozni:

1. Közvetlen szem- és fültanuk szívesek voltak írásbeli bizonyítványokat rendelkezésemre bocsájtani, melyek igazolják, hogy e sajtólatos botrány szándékos kezdeményezője dr. Tenner Vilmos volt, mivel én már évek óta kerülök minden érintkezést.

2. Tény, hogy dr. Tenner Vilmost azon pökhendi becsületsértő nyilatkozatáért, melyet a helybeli lapban közzétek, a „Magyar társaságban”, ahol vele e nyilatkozás után legelőször találkoztam, areul ütöttem.

3. Dr. Tenner Vilmos a fenti inzultust követő napon, midőn orvosi látogatásaimat tettem, egyik betegem háza előtt meglesett s midőn a kapuból kilépni akartam, ostorával rámtámadott, de pörül járt, mert nyomban földre tepertem, porba tiportam és az egész nép előtt, mely ordítására és jajgatására összeszaladt, csúffá tettem.

Ezt is a kezdettől ott levő összes szemtanuk írásbeli tanuskodásával tudom igazolni, valamint orvosi (helybeni) bizonyítvánnyal azt is, hogy én ezen incidensből folyólag a jobb szemembe ért ujjtökésen és az egyik ujjamon levő 2-3 kis bőrhereszoláson kívül semminemű más testi sérülést nem szenvedtem s orvosi működésemben egy pillanatra sem akadályozva nem voltam.

Mindezen állításaimat igazoló írásbeli tanúságok mindenkinek bármikor meggyőződés végett rendelkezésre állanak.

Mindebből kitűnik, hogy ezen botrányos ügynek én csak kényszerűségből lettem egyik szereplője s kezdettől fogva jogos önvédelemből kényszerültem úgy cselekedni, amint cselekedtem. Ennyit az igazságért!

További polemiába nem bocsátkozom olyanal, aki, ha már másképpen nem tudott, hát legalább koholt hírek alapján hiszi magát a t. közönség és minden forum előtt tisztázva.

Nagyszentmiklós, 1906. szeptember 11-én.

(66—1.1)

Dr. Röhrich Jakab.

Szénsavban és az egészséget előmozdító anyagokban leggazdagabb ásvány-
viz bebizonyíthatólag a

= Rohitschi =
Tempel-forrás.

(538c - 2.1)

*) Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

 Egy egészen jó karban levő
 fehér márványlapu, közepes
 nagyságu
 kredenc (étszékény): szofából és négy
 karosszékéből álló
szalongoarnitúra
 elköltözés miatt **olcsón eladó.**
 Bővebbet
Dr. Kovalszky Ferenc orvos úrnál,
 Eleméren.

Torontálsziget község előljárósága.
1539. szám 1906. 863-1.1

Árlejtési hirdetés.

Torontálsziget község előljárósága közhírré teszi, hogy a község határában levő községi és közdülő utak, nemkülönben a „Sziatina“ nevű kaszálónak kijelölése iránt folyó hó 18-án délelőtt a község háza tanácstermében 1600 korona kikiáltási ár mellett nyilvános árlejtést tart, melyre vállalkozó oklevel s mérnök urak ezennel meghivatnak. A feltételek a jegyzői írdában tekinthetők be.

Torontálsziget, 1906. szeptember hó 12.
Előljáróság.

Két
butorozott szoba

kiadó
Deák Ferenc-utca 7. sz. a.
 (715-x 4)

Használt
boroshordók
 megvételre kerestetnek.
 Cim a kiadóhivatalban.
 (761-x 28)

A Vécsey-féle házban Széchenyi-part
 16. szám alatt egy több szobából álló
lakás
 a hozzátartozó mellékhelyiségekkel
 november hó 1-étől kiadó.
 Ugyanott egy
Bosendorfer zongora
 jutányosan eladó.
 (36-7.6)

Meghívó.

A „Szerb- és németpárdányi tej- és más élelmi cikkek értékesítő szövetkezet“ tagjai az 1906. évi szeptember hó 23-án délután 1 órakor saját házában tartandó

rendkívüli közgyűlésre

isztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a jegyzőkönyv-vezető kinevezése és a felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
2. Az igazgatóság jelentése a szövetkezet üzleti állapotára nézve és ennek alapján a felszámolást elhatározni s esetleg a felszámoló bizottságot megválasztani.
3. Egyéb indítványok.

Párdány, 1906. szeptember 10.

864-1.1

Az igazgatóság.

Kiváló csemegeszőlőt

kilóját **32** fillérért,

szemendriai és hamburgi muszkátot
 vegyesen 50 fillérért,
 kizárólag szagos hamburgi muszkátot
 60 fillérért házhoz szállítok.

854-15.4

Poroszkay.

7674. sz. 1906.

869-3.2

Pályázati hirdetés.

Torontálsziget törökbecsei járáshoz tartozó Törökbecse községben elhalálozás folytán megüresedett községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzám f. évi október hó 5-ig nyujtsák be, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni. Az irnoki állás javadalmazása 720 korona évi fizetés.

Törökbecsén, 1906. évi szeptember hó 9-én.

Dr. Csávósy Ignác,
 főszolgabíró,
 tb. vm. főjegyző.

Naponta friss

csemegeszőlő

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből.

Egy kiló 16 krajcár.

Kapható Zápolya-utca I-ső sz. alatt
 a házmesternél.

(845-x.6)

Elsőrendű cipők

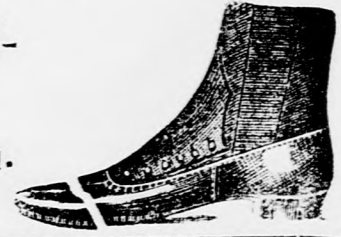

WEINBERGER K. cégnél
 Nagybecskerek, Hunyady-utca.

Ugy készen, mint mérték szerint a legjobb kivitelben, olcsó árak mellett.

Az iskolai idényre kitünő
 fiu- és leány-cipők
 és eszímák.

Minden pár cipő-
 hoz egy doboz
 kenőcs ingyen.

443-50.31

8572. tkvi szám. 1906.

856-1.1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az ittebei takarékpénztár részvénytársaság szerbíttebei cég végrehajtatónak Zsivojnov Rakila végrehajtást szenvedő elleni 1320 korona tökévelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Szerbíttebe községi 750. sz. tkvben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt (560-561/b.) hrsz. 235 □-öl beltelek 3277 korona kikiáltási árban 1906. évi november hó 7-ik (hét) napjának d. e. 10 órájkor Szerbíttebe község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át, vagyis 327 korona 70 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál, 1906. évi augusztus hó 27. napján.

Rektorisz,
 kir. törvényszéki bír.

Nyomdász-tanuló

Jó családból

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(853-x.3)

HIRDETÉSEK

A hirdetések 1906. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.